

Wat is vrijzinnig?

Vrijzinnigheid is een levenshouding, een mentaliteit. Wij streven een open, tolerante en vrije, kritische houding naar de samenleving, haar ontstaan en de toekomst. We gaan het gesprek aan tussen jong en oud, binnen eigen kringen met buitenstaanders, tussen christenen en andersdenkenden. Het betekent vooral dat we proberen goed te leven samen met de medemens.

En we beschouwen ons zelf, de wereld om ons heen en het ongenoegen, daarbij spelen en oefenen, onze bezittingen niet alleen om zo te kunnen leven op ons eigen spoor, maar om te leren van de grote verscheidenheid van gedachten, de ruimte en het respect dat wordt ervaren voor het op eigen wijze geloven en denken. Wij voelen ons verwant met de ondogmatische traditie van het christendom.

In de Marge

Met opmaak: Lettertype: (Standaard)
+Hooftekst, 16 pt

Met opmaak: Links: 1,25 cm, Rechts: 0 cm

Verwijderd: na

Verwijderd: proberen

Verwijderd: te bezonderen.

Verwijderd: bewaken, bewonderen en kritisch te bezonderen

Voorwoord van de voorzitter

Het is gebruikelijk dat je in het voorwoord leest wat u zoal in dit geschrift aantreft; wat u zult tegenkomen na het openslaan van de bladzijden. Deze keer is dat niet het geval. Voor mij is het net zo'n verrassing als voor u wat er deze editie van "In De Marge" staat geschreven.

Daarom volgt hier een "Vrij-zinnige-verklaring". Komend uit een katholiek schippersgezin liep ik over het tuinpad van mijn vader (God de vader met zijn vertegenwoordigers: paus, pastoor, kapelaan). Jezuïeten vormden mij. In de jaren zestig zette ik me af tegen kerk en ouders. En toch kwam ik regelmatig in de hoogmis, zij het met een lage frequentie. Een verhuizing vanuit de wereldstad Rotterdam bracht mij (lees ons; Anky en onze zonen Aldo en Onno) in de jaren '80 naar het Mekka van het christendom: Kampen. Daar werd de zoektocht naar de zin van het bestaan voortgezet. We bezochten vele kerken. De Open Hof met Bart Gijsbertsen was een religieuze oase. Eenmaal een 'Zondag Anders' bezocht en ik was verkocht. Een warm bad met religieuze oliën. Dat was in 2017. Bij de katholieken waren die er ook, maar dan fysiek. Ben benieuwd hoe mijn zoektocht, gebaseerd op een religieus vermoeden, vervolgd wordt.

Victor Michielse

IN DIT NUMMER:

- Een woord van onze Voorzitter pag. 1
- Colofon en gedicht pag. 2
- Voorwoord van onze Voorganger pag. 3-4
- Gebed pag. 5
- Kampen in de 17^e eeuw pag. 6-7
- Kerstdienst pag. 8
- Gedicht pag. 9
- Uitnodiging pag. 10
- Euthanasie pag. 11
- Kunst pag. 12

Huis om stil te zijn

Uit straten ronkend en rumoerig
heb ik een plek, een weg gezocht.
Ik vond, het hart beklemd en roerig,
een huis gebouwd uit ademtocht.

Uit woordenvloed ben ik gekomen,
genaderd tot de bron van rust;
niet om zomaar weg te dromen
maar stil te zijn naar hartenlust.

Hier klinkt de taal niet angstaanjagend
en daal ik tot mijn wezen in,
in stilte die bevrijdt, ontwapent:
een stem die spreekt van dieper zin.

Het veilig masker mag doormidden,
ik toon mezelf een waar gezicht;
terwijl - geopend - handen bidden.
Ontvangend, weerloos, vederlicht.

Ik voel me als herdacht, herboren
het eelt, de ziel opnieuw doorbloed
Ik ga, weer mens als nooit tevoren,
de wereld anders tegemoet.

Eppie Dam

Colofon

Vereniging van Vrijzinnigen

Vloeddijk 62

8261 GD KAMPEN

www.vrijzinnigkampen.nl

kerkdienst gemist: www.kerkdienst-gemist/assets/740410

Voor een persoonlijk gesprek en/of inlichtingen over de vereniging, staan onderstaande personen u graag te woord:

Voorganger:

Ds. Anneke van der Velde

038-4525172

veld5834@planet.nl

Voorzitter:

Victor Michielse

secr.vvvkampen.nop@gmail.com

06-43835403

Secretaris:

Henk Pippel

secr.vvvkampen.nop@gmail.com

06-27325123

Algemene bestuursleden:

Bram Carsouw, Piety van den Berg en
Janny Schuiling.

Wilt u meer weten over de activiteiten die wij gedurende het seizoen organiseren?

Vraag dan onze programmabrochure aan of kijk op onze website voor de digitale en doorbladerbare versie.

www.vrijzinnigkampen.nl

Ook vindt u hier, in de kalender/agenda alle activiteiten op rij.

Wij zijn ervan overtuigd dat ook u er het een en ander zult aantreffen dat uw interesse wekt.

Kerst en vrijheid

Door Anneke van der Velde, voorganger Vereniging van Vrijzinnigen

Dit jaar is het thema van de Vereniging van Vrijzinnigen: 'Vrijheid'. Dat onderwerp komt overal terug; in de Bijbelclub, de boekbespreking, de filosofiegroep en de andere avonden van onze Vereniging. In de Bijbelclub bespreken we in dat kader de tien geboden. Niet als beperkende gedragsregels, maar als wegwijzers naar de vrijheid.

Ik stuitte laatst op 'de tien geboden voor Kerst', maar dat had niets te maken met vrijheid. Het ging erover hoe je een ontspannen Kerst kon vieren. Gebod 1: Begin op tijd met plannen maken. Gebod 2: Doe inkopen op tijdstippen dat het niet zo druk is. Gebod 3: Maak geen ruzie tijdens het kerstdiner... En zo ging het nog een tijdje door. Allemaal regels om de Kerst ontspannen door te komen. Dergelijke geboden zouden we overigens - met een knipoog - ook kunnen bedenken voor de Levensbron en Kerst: Gebod 1: Noem de bijeenkomst voorafgaand aan kerst geen kerstbijeenkomst, maar adventsbijeenkomst. Gebod 2: Houd bij het opzetten van de kerstboom rekening met 'het scherm'. Gebod 3: Zorg dat er vier adventskaarsen zijn...

Laten we dat maar niet doen. Juist de

improvisatie maakt de Kerst ontspannen!

Wat hebben Kerst en het thema 'Vrijheid' met elkaar te maken? Het verhaal van een kind dat wordt geboren onder de heerschappij van Augustus en Quirinius? Dit kind wordt niet in vrijheid geboren. Zijn ouders zijn gedwongen op weg gestuurd vanwege een opgedrongen volkstelling. En toch plaatst de geboorte van dit kwetsbare joodse kind, 2.000 jaar geleden, de mensheid in de ultieme, existentiële vrijheid. Omdat Jezus in zijn leven zal laten zien dat datgene waar mensen zich door gevangen voelen, overwonnen kan worden.

Door de Eeuwige die zich in Jezus laat zien, en die zich ook in ons leven kan laten zien. Waardoor de dood en het kwaad niet het laatste woord hebben.

De geboorte van dit Kerstkind zet het bestaan op zijn kop: de laatsten worden de eersten, de zwakken zijn sterk, en de doden worden levend.

Ik vind dat zo mooi verwoord in het oude 19^e eeuwse kerstlied 'Komt, verwondert u hier mensen':

'Sterk mij door uw tere banden,
maak mij door uw kleinheid groot,
maak mij vrij door uwe banden,
maak mij rijk door uwe nood,
maak mij blijde door uw lijden,
maak mij levend door uw dood'

Ik wens u een gezegende Kerst!

Zeg Niet Onze Vader

Zeg niet Vader,
als je geen kind kunt zijn.
Zeg niet onze,
als je slechts aan jezelf denkt.
Zeg niet hemel,
als je slechts naar aardse zaken verlangt.
Zeg niet uw naam worde geheiligd,
als je voortdurend je eigen eer zoekt.
Zeg niet uw rijk kome,
als je alleen maar hoopt er zelf beter van te worden.

Zeg niet uw wil geschiede,
als je geen tegenslag kunt verdragen.
Bid niet voor het brood van vandaag,
als je niet voor de armen wilt opkomen.
Bid niet voor vergeving van schulden.
als je in wrok leeft met familie of bureu.
Bid niet voor een leven zonder bekoring,
als je voortdurend met het kwaad omgaat.
Bid niet voor een leven zonder kwaad,
als je niet op zoek bent naar het goede.
Zeg niet amen en zo zij het,
als je dit gebed niet ter harte neemt.

Gebed uit Tsjaad

Geloof, handel en politiek in Kampen in de 17e eeuw

Door Bert Anthonisse

Het werd een bijzondere avond in ‘Levensbron’ op 7 november. Ruim dertig belangstellenden, bekenden en nieuwe gezichten waren na de aankondiging in weekblad ‘De Brug’ present. Het jaarthema 2019-2020 van de Vereniging van Vrijzinnigen Kampen/NOP is ‘VRIJ’. Dat sluit aan bij de aanname dat Kampen vroeger een plaats was die ruimte bood aan ‘vrijzinnige en humanistische leefsferen’.

De gastvrouw van de avond verwelkomde de aanwezigen en de inleider, Jaap van Gelderen, kerkhistoricus. In 1964 kwam hij in Kampen studeren. Na zijn studie ging hij aan de Theologische Hogeschool werken, gespecialiseerd in de 17e eeuw.

Unie van Utrecht

In 1579 werd afgesproken dat niemand om reden van het geloof vervolgd zal worden. De een zal niet heersen over de ander. Ieder kreeg dus vrijheid van godsdienst. Dit was een periode in de 16e eeuw waarin de Protestanten zich afscheidden van de Rooms Katholieke Kerk omdat ze niet tevreden waren met gebruiken in die kerk. De uitwerking van de Reformatie was in Kampen ruim tien jaar later merkbaar dan in andere delen van Nederland.

Alle bezittingen van de kerken en kloosters, waren vooral opgebracht door de zeer rijke kooplieden in de ‘Gouden eeuw’ van Kampen. Het geld werd beheerd door de Armenkamer. Die werd gevormd door een magistraat, boekhouder, Katholieken, Protestanten en twee burgemeesters namens het stadsbestuur. Pas in 1971 werd in Nederland overeenstemming bereikt over de definitieve verdeling van het kapitaal.

Voor Maurits, Prins van Oranje, was Kampen belangrijk. De stad lag strategisch aan de IJssel met toegang tot Zuiderzee en Noordzee. De Oranjes kwamen vaak in Kampen op doorreis naar Friesland. Door de handel met steden aan de Oostzee en een handelshuis in Lissabon was het voor Kampen moeilijk om partij te kiezen tijdens de Reformatie. In 1661 was Kampen de eerste stad die uit Portugal en Spanje gevluchte Joden toeliet. De meesten van hen kozen echter voor Amsterdam of Antwerpen.

Synode van Dordrecht

Onder meer Warnts, Berents, Chabot 1775, waren boekdrukkers die in Kampen omstreden drukwerk produceerden. De inhoud van hun werk beviel de overheid niet of de kerk had er grote moeite mee. Daarom is Warnts in 1566 gevlucht naar Bremen in Duitsland.

Dit jaar wordt herdacht dat 400 jaar geleden de Dordtse Synode werd afgesloten. De synode werd in die plaats gehouden omdat Dordrecht de oudste stad van Holland is, op een eiland ligt en daarom goed te beveiligen is. De Arminianen zitten daar als aangeklaagde partij aan tafel.

De Synode was een door de Nederduits Gereformeerde Kerk belegde kerkvergadering die van 13 november 1618 tot 29 mei 1619 duurde en uit 180 zittingen bestond. De synode kwam in opdracht van de Staten Generaal bijeen om te proberen een eind te maken aan de godsdienstige controverse in de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden tussen Remonstranten (Arminianen) en Contra-Remonstranten (Gomaristen). Dit conflict had zich in voorafgaande jaren tot een splijtzwam in de Nederlandse maatschappij en politiek ontwikkeld.

De Remonstranten en contra-Remonstranten waren het vooral oneens over de predestinatieleer, maar ook over de betekenis van de belijdenis en de kerkorde. De afgevaardigden aan de synode waren 37 predikanten, 19 ouderlingen, 5 professoren in de theologie van universiteiten uit de Republiek, 18 commissarissen-politiek van de Staten uit de diverse gewesten en 25 waarnemers van buiten de Republiek, uit Engeland, Duitsland en Zwitserland. Allen hadden stemrecht.

Gedaagden

Veruit de meeste afgevaardigden hingen de leer van de contra-Remonstranten aan. De aanwezige Remonstranten waren geen volwaardige deelnemers, maar gedaagden. Er werd bijna iedere dag vergaderd. De voertaal was Latijn. De Remonstrantse standpunten werden door de synode verworpen. De volgens de synode juiste leer werd verwoord in de Dordtse Leerregels.

De afgevaardigden uit Kampen en omstreken verzetten zich tot op het laatst tegen de voorgenomen besluitvorming. Vanuit de Staten van Overijssel werden zij gewaarschuwd. Hen werd gevraagd zich anders op te stellen. Enkele honderden remonstrantse predikanten werden uit de Republiek verbannen. Op het predikantenbord in de Kamper Bovenkerk is te zien dat vier predikanten in deze periode zijn afgezet.

Nieuw bestuur

Na de synode moest er in Kampen een nieuw stadsbestuur worden gekozen. Het was moeilijk om hiervoor kandidaten te vinden. Daarom werd het bestuur teruggebracht van 48 naar 24 leden.

In deze periode gaan veel Kampenaren en andere Remonstranten verhuizen naar het Duitse

plaats Friedrichstadt voor een grotere godsdienstvrijheid. Johan van Oldenbarnevelt, de tot dan machtigste politicus van de Republiek en sympathiserend met de Remonstranten, werd twee maanden voorafgaand aan de synode gearresteerd en vlak voor het einde ervan onthoofd. De rechtsgeleerde Hugo de Groot werd op dezelfde dag gearresteerd en kreeg een levenslange gevangenisstraf, maar wist uiteindelijk in een boekenkist te ontsnappen.

Als een van de belangrijkste besluiten van de synode wordt het verstrekken van een opdracht beschouwd om een zo getrouw mogelijke vertaling van de Bijbel uit te geven. Dit resulteerde in de uitgave van de Statenbijbel. De uitkomst van de synode leidde direct tot de oprichting van de Remonstrantse Broederschap. De Synode van Dordrecht was de eerste internationale protestantse kerkvergadering en de enige gedurende het ancien régime.

Na de synode worden in Kampen net als in het zuiden van het land, 'van hogerhand' zware gereformeerde predikanten aangesteld. Eén van hen is Peter Plancius die beroemd geworden is door het uitgeven van land- en zeekaarten. Plancius en zijn gezinsleden waren ook zakenmensen. Hij had bijvoorbeeld aandelen in de Verenigde Oost-Indische Compagnie.

Toch bleef er een groepje Remonstranten in Kampen wonen en bij elkaar komen op de binnenplaats van de gasthuizen. Een eigen ruimte of kerk mochten zij niet hebben. Net als de Rooms Katholieken werden zij vervolgd en moesten een boete betalen als zij werden betrapt. Heel Nederland sprak hier schande van.

Vrijzinnige kerstdienst in Sint Annakapel

KAMPEN – De laatste tijd is het dringen geblazen in ons verenigingsgebouw aan de Vloedijk. Daarom organiseren we als vrijzinnigen onze feestelijke kerstdienst van woensdag 25 december niet in Levensbron, maar in de Sint Annakapel (Broederweg 10-12). Het thema van de dienst zal zijn ‘Licht!’.

Centraal staat de tekst uit 1 Johannes 1: 5 ‘Dit is wat wij hem hebben horen verkondigen en wat we u verkondigen: God is licht, er is in hem geen spoor van duisternis’. ‘We staan stil bij de geboorte van het kind Jezus en hoe die gebeurtenis ons leven in het licht kan stellen’, vertelt voorganger Anneke van der Velde. ‘Er zal volop gezongen worden, er zijn twee gast-zangeressen, er is muziek, en er zullen teksten en gedichten klinken. Iedereen is van harte welkom. Neem familie, burens, vrienden mee om het feest van Kerst te vieren.’ Aanvang 10.15 uur.

Herfstmystiek

De bomen langs de singel
staan ingetogen stil
geborgen in hun eigen wezen
ze lezen in hun spiegelbeeld
dat in het water staat geschreven:
oeroud is het verhaal
van sterven en weer leven

het beeld verrimpelt
door het vallend blad
symbool van afscheid nemen

behoedzaam lees ik mee
en zie verrast
de knoppen reeds gespeld -

verlicht weet ik:
als straks de winter
dood en leegte preekt
wil ik hieraan blijven denken
aan de knoppen
die reeds zijn gespeld -

Uitnodiging voor de intrededienst van de nieuwe voorganger Anneke van der Velde

De kerkenraden van de Remonstrantse gemeenten van Meppel en Hoogeveen zijn verheugd dat zij een nieuwe voorganger mogen begroeten. Zij nodigen u uit om aanwezig te zijn bij de intrededienst van Anneke van der Velde op zondag 12 januari 2020 om 11.00 uur in de Remonstrantse kerk te Hoogeveen (Grote Kerkstraat 39).

Zij zal als predikant in haar ambt worden bevestigd door de vorige predikant, ds. Albert Klok, in een gemeenschappelijke kerkdienst van de beide gemeenten. Na afloop is er gelegenheid om kennis te maken met onze nieuwe predikant. Indien u na de dienst iets wilt zeggen, vragen wij u om dit kenbaar te maken door een e-mail te sturen naar onderstaand e-mailadres.

De kerk ligt in het centrum van Hoogeveen. De parkeerplaatsen bij de kerk zijn voor vergunninghouders. U kunt parkeren op het Van Echtenplein en op de Markt (op zondag gratis).

*Gitte Snijders, voorzitter Kerkenraad Remonstrantse Gemeente Meppel,
Jan Hendriks, voorzitter Kerkenraad Remonstrantse Gemeente Hoogeveen
(hendriks.locht@planet.nl)*

Naschrift van Anneke: ‘Wees gerust, hoor, ik blijf ook gewoon in Kampen werken. Maar ook vanuit Kampen zijn de mensen van harte welkom om mijn intrede mee te maken!’

Avond met informatie van NVVE op 6 februari 2020:

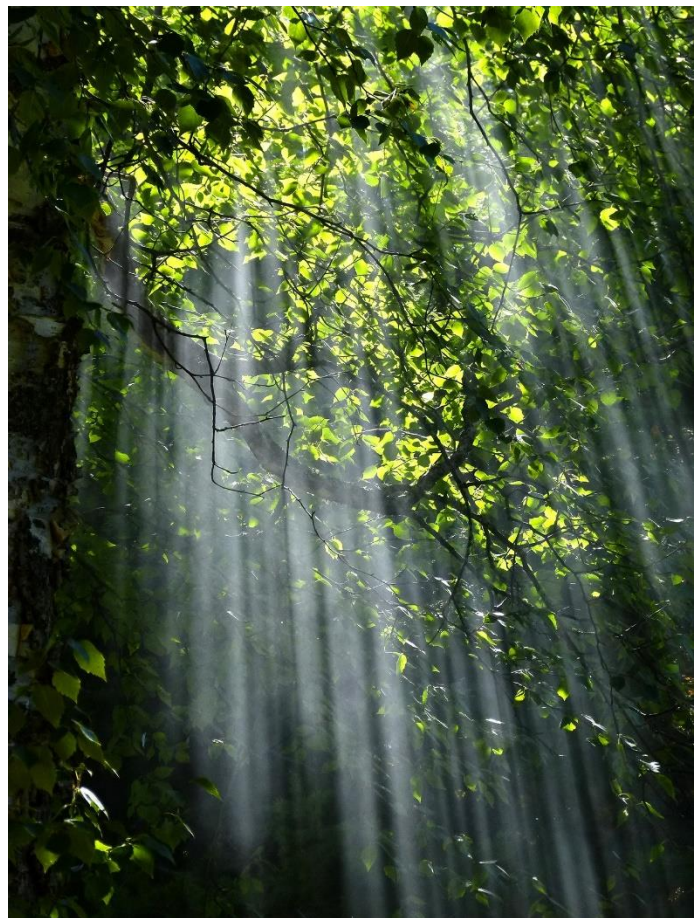
Bepaal zelf je levenseinde

Omdat wij ervan overtuigd zijn dat ieder mens zelf zijn leven inhoud en vorm geeft, hoort daarbij ook de vraag hoe wij ons levenseinde willen bepalen. Wachten we af wat er zal gebeuren? Of hebben we graag het heft in eigen hand wanneer het aankomt op uitzichtloos en ondraaglijk lijden? Op donderdagavond 6 februari 2020 zal John Bos van de Nederlandse vereniging voor Euthanasie (NVVE) hierover een toelichting geven.

John Bos komt namens de NVVE deze avond vertellen wanneer we kunnen kiezen voor euthanasie en wat we daarbij kunnen verwachten. Wat de procedures zijn en hoe onze veiligheid is gewaarborgd volgens de zorgvuldigheidseisen die in de Wet Vrijwillig Levenseinde zijn opgenomen.

De weg tot dit besluit is voor een mens vaak lang en langzaam. Er is vaak veel denkwerk voor nodig en gesprekken met nabestaanden. Onderwerpen die o.a. aan de orde komen:

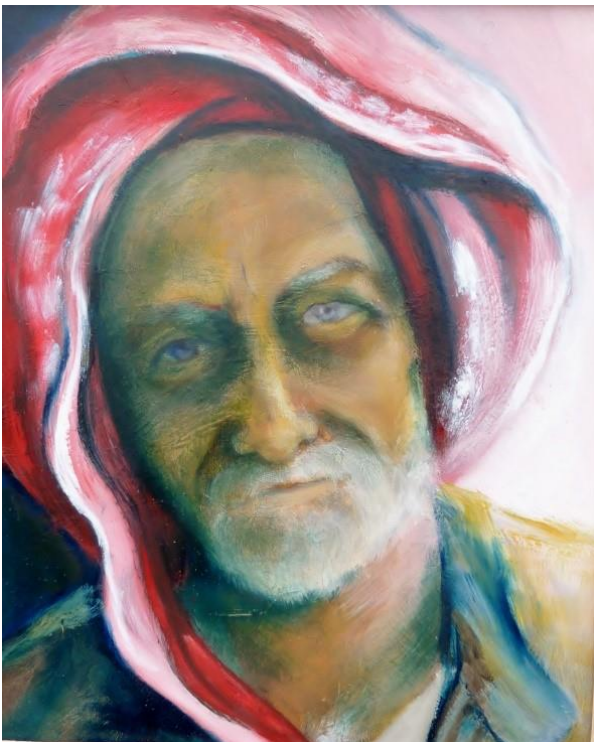
- Wat is het verschil met palliatieve zorg?
- Wat doe je als je arts niet wil/kan meewerken?
- Wat doe je wanneer je kinderen niet achter je wens staan?
- Wat is een wilsverklaring en wat moet erin staan?
- En natuurlijk alle vragen waar u mee komt, deze avond.

**Levensbron, 6 februari 2020, van 19.30 tot circa 22.00 uur.
Gratis entree. We vragen slechts een euro voor koffie of thee.**

“Wees het oog van de wereld”

Cathien Steen maakte naar aanleiding van een verblijf in Palestina een aantal fraaie schilderijen van mensen die zij in het kader van Doopsgezind Wereldwerk in Israël en Palestina heeft ontmoet. Donderdagavond 16 januari deelt zij verhalen en portretten met ons.

Zij voelde zich sterk aangesproken door de ontmoetingen die zij had met zowel Israëlische vredesorganisaties als Palestijnse bewoners van de West-bank. De moed om dagelijkse onderdrukking op geweldloze wijze te doorstaan, maakte diepe indruk op haar.

Schilderijen

Verhalen van Palestijnen heeft ze omgezet in een twaalftal schilderijen onder de titel “Wees het oog van de wereld”, een opdracht meegegeven door een Palestijnse olijvenboer die zijn plantage heeft in de heuvels in de nabijheid van Bethlehem. Ze deelt haar ervaringen met ons en vertelt “Het levensverhaal van een Palestijnse vrouw”.

Levensbron, do. 16 januari 2020 om 20.00 uur. Gratis entree. We vragen slechts een euro voor koffie of thee.

